
MINISTERUL EDUCAȚIEI
OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA RROMANI
ETAPA JUDEȚEANĂ
18 MARTIE 2023

ANUL V DE STUDIU - GIMNAZIU

- Savorre subijèktură si musajutne.
- Den pen ivăthe 10 pùnttură.
- E butăqo vaxt si 3 òre.

O JEKHTO SUBIJÈKTO

32 pùnttură

DEL PES O TÈKSTO

Ka-i klàsa kaj phirel aj siklöl o Sorin, i klàsa V-to A, e orenqo progràmo na-i pharo. E çhave arakhle ke si len - paşal e acărutne şkolutne obijèktură sar si i rromani çhib, i rumunikani çhib, i matemàtika, i mùzika, i història, o spòrto, i religià thaj aver - vi aver neve şkolutne obijèktură. Kadja, von arakhle ke si len vi i cíviko edukàcia. Vi maj anglal, kana von siklile and-e anglutne ştar şkolutne klàse, sas len kadava şkolutno obijèkto, tha' atùnć von sasas maj tiknorre aj na sas nakhavde e saste tème. Jekh andar kasave tème si vi i tème palal savo si o barvalipen amare nămosqo, amare endajesqo?

Savorre amare kolègură - palal lenqi ètnia: rumùncură, magărură, zuta, purane rumùncură, xoraxane aj kola - kana i rajni siklărni puçhlăs amen andar sosqe si prinzarde e manuşa andar kodola etnikane grùpură, sikavde so si maj reprezentatìvo andar i kultùra lenqi. Me vi mirre rromane phrala andar amari klàsa, alosardăm te sikavas amare kolegurenqe ke e rroma si but prinzarde andar lenqi rromani mùzika, kaj si but kamli le savorrenthar, and-e savorre thana, phuvă la lumjaqe.

I rajni muzikaqi siklărni kerdăs manqe o propozălo te sikavav mirre kolegurenqe jekh rromani dīli, kaj si vi prinzardi savorrenthar. Ame alosardăm i dīli „Na-i man còxa”.

Na sas kadja lokhes! Savorre mangle te zanen vi o ander le tekstosqo, te xatären o tèksto! Von şunde ke kadaja dīli sas gilabadi kaθar i Alōna Bzīlōva and-o rusikano filmo „I şàtra” (O rromano tàboro). Atùnć, me amboldem lenqe gazikanes kadaja dīli. Avelas şukar vi tume te zumaven te nakhaven o rromano tèksto gazikane çhibăthe!

Palal, savorre mirre kolègură mangle te şunen vi p-o kompaktdisko kadaja melodìa thaj me sikavdem lenqe kaj te şunen kadaja dīli gilabadi kaθar o raj o Gheorghe Sarău.

Me, paruvipnasqe, phendem lenqe te na sigären pen, ke o odėsqo barvalipen jekhe narodosqo, jekhe selăqo, na beşel nùmaj and-e dīlă, and-o folklòro, tha' vi avere valòre.

Cīra manuşa zanen so i rromani sel/ nămo dias vaş i universàlo kultùra but bare manuşa, sar avelas: o Charles Chaplin, savo, deşutrine berşença maj anglal te merel, prinzardăs so si les rromano rat. Vov traisardăs maşkar deşuşov aprilo jekh mīja oxto şela oxtovardeş thaj enă – biş thaj panz decembro jekh mīja enă şela thaj eftavardeş thaj efa.

Jekh aver but prinzardo rromano aktòro sas o Yul Brynner (biando ka-o efa jùlio jekh mīja enă şela thaj deşupanż, aver phenen ke ka-o deşuduj jùlio jekh mīja enă şela thaj deşupanż, and-o than Sahalin, Vladivostok (Rùsia) – mulo ka-o New York, ka-o deş oktòbra jekh mīja enă şela thaj oxtovardeş thaj panż).

Atunc, amari siklärni phendäs ke le rromen sas vi si len vi aver bare personalitetură, sar avenas: I Rita Hayworth, i Ava Gardner, e aktörură o Michael Caine vi o Bob Hoskins, o sportivo Eric Cantona, o muzicisto o Jean – Baptiste Reinhardt „Django” – kaj bašavdäs zăzo, o khelno vi koregrăfo o Joaquin Cortes, e muzikaqi formăcia Gipsy Kings thaj aver.

Amari siklärni phendäs amenqe ke and-o aver klasaqo kotor, ame vakărasa palal vi aver bare manuša le rromenqe.
(I cīviko aj i maškarkulturalikani edukăcia)

1. Xramosaren and-e 5-6 rëndură palal so vakărel pes and-o dino tēksto! **6 pūnktură**
2. Arakhen e sinonimură vaš e alava: *traisarel, phenel, sode, kampil*. **4 pūnktură**
3. Roden thaj xramosaren andar o dino tēksto trin muršikane navnă/ substantivură! Xramosaren savo si lenqo gēndero. **6 pūnktură**
4. Roden thaj xramosaren, andar dino tēksto, štar alava save si line andar aver čhibă! **4 pūnktură**
5. Roden thaj xramosaren andar o dino tēksto trin zenutne pronòmbrură/ sarnavnă! Xramosaren savo si lenqo zenno. **6 pūnktură**
6. Roden thaj xramosaren andar o dino tēksto trin kernavnă/ vèrbură save si ka-o nakhlo vaxt. **6 pūnktură**

O DUJTO SUBIJĚKTO 58 pūnktură

1. Ambolden gažikanes e anglutne trin alineătură andar o tēksto dino maj opre! **20 pūnktură**
2. Nakhaven i kernavni/ o vèrbo „*xal*” ka-o avutno thaj ka-o nakhlo vaxt! **12 pūnktură**
3. Ambolden and-i rromani čhib!
16 pūnktură
 - a) Am fost trist deoarece, în ultimii doi ani, nu am putut participa la Olimpiada Județeană de Limba Rromani.
 - b) Cei șaptezeci și doi de elevi, din două zeci și patru de județe, au sosit la Cluj-Napoca.
 - c) Această școală este puțin mai mare decât este școala în care învăț eu.
 - d) De Paște, creștinii merg la biserică, se roagă lui Dumnezeu și iau lumina sfântă.
4. Keren jekh xramosaripen, and-e 10-15 rëndură, palal i tēma: „Sosθar si importanto te prinžaras amari histōria?”. And-o tumaro xramosaripen dikhena: **10 pūnktură**

O ander/ o koncinuto le xramosaripnasqo – 6 pūnktură

- Xramosaresa palal jekh-duj evenimēmntură andar e rromenqi histōria. **2 pūnktură**
- Sar d-aști/saj te keras prinžardi e rromenqi histōria. **2 pūnktură**
- Xramosaresa aver godă/ argumētură vaš kadaja tēma. **2 pūnktură**

O organizisaripen thaj o prezentisaripen e godānqo – 2 pūnktură

- o organizisaripen e godānqo – 1 pūnkto
- i originalitēta -1 pūnkto

E xramosaripnasqi redaktăcia – 2 pūnktură

- vaš e vortografiaqe rēgule – 1 pūnkto
- vaš e punktuaciaqe rēgule – 1 pūnkto